

EGE DENİZİ-İZMİR DEPREMİ GÖZLEM ve DEĞERLENDİRME RAPORU

30 Ekim Cuma günü saat 14.51'de gerçekleşen Ege Denizi- İzmir Depremi'nde açıklanan sayılara göre Bayraklı'da 17 bina yıkıldı. 115 kişi hayatını kaybetti, 1000'in üzerinde insan yaralandı. 857 okulda hasar tespiti yapıldı, 5'i ağır 18'i orta hasarlı olarak tespit edildi. Adliye, sağlık kurumları, okullar başta olmak üzere çok sayıda kamu binası ve işyeri kullanılamaz duruma geldi.

Depremi en çok etkilediği bölge olan Bayraklı ilçesi başta olmak üzere pek çok yerde konutlar, işyerleri ve kamu kurumları hasar gördü. Depremi şiddetini Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) 6,6, Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü 6,9, ABD Jeolojik Araştırmalar Merkezi (USGS) 7,0 ve Avrupa-Akdeniz Sismoloji Merkezi (ESMC) 7,0 olarak açıkladı.

9 Kasım itibarıyla AFAD verilerine göre; Âşık Veysel Rekreasyonu Alanı 817, Deve Güreş Alanı 300, 75. Yıl Parkı 125, Hakan Ünal Sakarya Parkları 114, 286/15 sokak 49, Zeki Müren Parkı 62, Bornova Özel Tınaztepe Galen Hastanesi bölgesi 73, Buz Pateni Pisti 110, Öğretmenevi Yanı 39, Bayraklı Bilal Çakırcalı Parkı 222, Bornova Şehir Stadı 217, Evka 4 Mahalle-Eceler Parkı 130, Buca Hipodromu 196, Buca Stadında 142, Tepekule Pazar Alanı 42 Ege Üniversitesi kampüs alanı 120 olmak üzere, İzmir genelinde 2.758 adet çadır kurulumu tamamlanmıştır.

Depremi ardından Halkevleri olarak İzmir'in farklı bölgelerinde ve özellikle Bayraklı' da hem bölgede yürütölen çalışmaların takipçisi olduk, hem de depremzedelerin yerleştirildiği geçici yerleşim yerlerinde dayanışmayı örgütledik. Kurulan çadır bölgelerinde eksiklikleri tespit edip özellikle çadır, battaniye, maske, dezenfektan gibi acil ihtiyaçları dayanışma çağrısıyla gidermeye çalıştık. Halkevleri Hukuk Dairesi ile birlikte çadır alanlarında çeşitli toplantılar örgütledik.

Okuyacağınız rapor bu faaliyetler sırasındaki gözlem ve değerlendirmelerimizi içermektedir.

DEPREM SONRASI YAŞANAN TEMEL SORUNLAR

Arama-Kurtarma Çalışmaları ile İlgili Gözlemler

Depremi ilk iki saati arama kurtarma ekiplerinin enkaz bölgelerine ulaşmalarının trafikte yaşanan sıkışma nedeniyle geciktiği, bölgede ikamet eden insanların enkaz kaldırma çalışmalarına katıldığı gözlemlenmiştir.

Kurtarma çalışmalarının özellikle ilk günlerinde çalışmaların yapıldığı alanlarda, çalışma alanı ile çalışma dışı alan arasında kurtarma çalışması açısından gerekli olan mesafelerin ayarlanmadığı gözlemlenmiştir. Bu, ekiplerin çalışmalarının aksamasına neden olmuştur.

Pek çok farklı kurtarma ekibinin çalıştığı bölgede gruplar arasında bir koordinasyon olmadığı gözlemlenmiştir.

Arama-kurtarma çalışmalarının özellikle ilk anlarında covid-19 bulaş riskinin dikkate alınmadığı gözlemlenmiştir. Hem ekiplerde hem çevrede bulunan insanlarda maske takmayanlar olduğu gözlemlenmiştir. Yine arama kurtarma çalışmalarına katılan ekiplerin maske, dezenfektan ihtiyaçlarını gönüllü kurumların kurdukları stantlardan temin ettikleri görülmüştür.

Arama-kurtarma çalışmaları pek çok kez bakanların kendi şov alanlarına dönüştürülmüştür. Devlet erkanının güvenliğini sağlayan Emniyet güçleri alanı boşaltmak için, alanda yakınlarından haber almak için bekleyen insanların can güvenliğini riske atmış, hasarlı binalar önünde bekleyişine neden olmuştur. Özellikle de Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'nin hangi bilgi ve deneyimle kurtarma çalışmasına katılıp, enkaz altında kalan yurttaşı yönlendirdiği bilinmemektedir.

Arama-kurtarma çalışmalarının olduğu yerlerde zaman zaman telefon hatlarında kesinti yaşanmış ve bunun aşılmasına yönelik çalışmaların eksik olduğu gözlemlenmiştir.

Arama-kurtarma çalışmalarının sürdüğü Bayraklı ilçesinde oturanların güvensizlikten sakinlerin panik halinde bölgeyi terk etmeye çalışması, yine Bayraklı'da oturan yakınlarına ulaşmak isteyenlerin bölgeye ulaşmak için trafiğe çıkması, deprem bölgesine ulaşan yollarda trafik krizine dönüşmüştür. İzmir'de yaşayan yurttaşların deprem anı ve sonrasına ilişkin bilgi eksikliğinin giderilmesine yönelik çalışmaların eksikliği, deprem gibi kriz anlarında iktidarın ve yerel yönetimlerinin hazırlıksızlığı açığa çıkmıştır.

Arama-kurtarma süreçlerinde yayınlanan haberlerin teyidi sağlanamamış ve yanlış bilginin yayılması da engellenememiştir. Bunun en açık örneği Zarife Doğan örneğinde yaşanmıştır. 3 Kasım sabahı Zarife Doğan'ın öldüğü haberi yayıldı fakat bu sırada resmi bir açıklama ya da teyit edilmiş bir haber bulunmamaktaydı. Zarife Doğan'ın cansız bedeni ancak 4 Kasım günü 4.30'da çıkarılmıştır. Bu saate kadar ana akım medya da dahil olmak üzere sosyal medyada yanlış bilgi yayılmaya devam etti.

Deprem bölgesinde çalışma yürüten resmi kurumlar ve yerel yönetimler arasında koordinasyon kurulamadığı gözlemlenmiştir.

Deprem bölgesinde dayanışma

Deprem bölgesine gönderilen ihtiyaç malzemeleri yerel yönetimlerin dışında ağırlıklı olarak demokratik kitle örgütleri, sosyalist partiler, bağımsız gönüllü grupların çağrısıyla toplanmıştır.

İzmir Büyükşehir Belediyesi'yle iktidarın depremzedelerin barınma ihtiyaçlarını çözme girişimleri konusunda farklılıklar görülmüştür. İzmir Büyükşehir Belediyesi, Hilton Otel'in imkanlarını depremzedelere ayırırken bu süreçte iktidar bir yandan çadır kent bir yandan da konteynır kent kurma yönünde harekete geçmiş, diğer yandan kamu misafirhanelerini de kullanıma açmıştır. Bu da yerel yönetim ile merkezi yönetim arasında depremzedelerin sorunlarının çözülmesi konusunda sağlıklı bir iletişimin ve koordinasyonun olmadığını göstermiştir.

İktidar ile yerel yönetim arasındaki bu koordinasyonsuzluk doğal olarak yardımcı ve dayanışma içinde olmak isteyen kişi, kurum ve kuruluşların koordinasyonunun sağlanmasını da zorlaştırmıştır.

Ege Depreminin birinci haftasında, deprem bölgesinde iktidar teşvikli İslamcı dernek, cemaat ve vakıfların varlığı garanti altına alırken, dayanışma çalışmalarını sürdüren sosyalistler ve bağımsız gönüllü gruplar deprem bölgesinden polis zoruyla çıkarılmıştır.

Zarar Gören Konutlar ile İlgili Gözlemler

Hasar tespit çalışmaları ile ilgili bölgede yaşayanlara yeterli bilgi verilmediği, konutlarda oturanların edindikleri hasar tespit raporları sonuçlarına güvensizlik yaşadıkları görülmüştür.

Ailelerin büyük bir bölümü binalara verilen raporların güvenilirliği konusunda sıkıntılar yaşamıştır. Aynı site içerisinde bulunan ve benzer hasarlar görmüş binaların farklı raporlandırılması; gözle görünür hasarlara rağmen hasar yok raporlarının verilmesi, sigorta kapsamında olan dairelerin sigortadan dolayı bir ertelemeye maruz kalmaları ve ailelerin nereye nasıl başvuru yapacakları konusunda hiçbir bilgiye sahip olmamaları ilk elden gözlenen sorunlardır.

Başta TMMOB olmak üzere meslek odaları hasar tespit çalışmaları sürecinin dışında tutulmuştur.

Depremde konutları zarar görenler için kamu tarafından bir hukuki danışmanlık süreci işletilmemiştir.

Hasar tespit raporları sonucunda yıkım kararı alınan bina sahiplerinden, eşyalarının çıkarılması için, 170-200 lira olarak belirtilen asansör ücretleri talep edilmiştir.

Geçici Yerleşim Bölgeleri ile İlgili Gözlemler

Başta Bayraklı ilçesi olmak üzere pek çok yerde kurulan geçici yerleşim bölgelerinde kurulduğu ilk günden itibaren birçok sorun yaşanmaktadır. Sağlık ve hijyen koşullarının yetersizliği, ısınma ihtiyaçlarının giderilememesi, pandemi koşulları gözetilmeyerek yapılan gıda dağıtım organizasyonları ve etkinlikler...

Geçici yerleşim bölgelerinde (çadır alanlarında) hijyen koşullarının yeterli olmadığı gözlemlenmiştir. Başta tuvaletler ve yemek yenilen alanlar olmak üzere pek çok alanın temizliği için yeterli koşullar sağlanmamaktadır.

Seyyar tuvalet ve duş kabinleri yetersiz ve gecikmeli olarak deprem bölgesine ulaştırılmıştır. Özellikle bazı geçici yerleşim bölgelerinde tuvalet sayısı yeterli değildir.

Hijyen maddelerinin dağıtımında planlı bir yaklaşım sergilenmemektedir. Bu da covid-19 bulaş riskini arttırmaktadır.

Covid-19 ile ilgili en temel mesele deprem bölgesinde kurulan çadır alanlarında virüs yükünün artmasıdır. Bu bağlamda mevsimsel grip ve salgın tehlikesine karşı bir hazırlık yapıldığı gözlemlenmemiştir.

Yerel yönetim tarafından ısınma amacıyla dağıtılan kömür ve odun sobalarının kurulumu takip ve organize edilmemiş, sobaların çadır alanında yaratabileceği güvenlik sorunlarına dair herhangi bir önlem alınmadığı gözlemlenmiştir. Bunun yanı sıra ısınma sorununun çözümüne dair herhangi bir ekibin oluşturulmadığı, herhangi bir düzenlemenin yapılmadığı, depremzedelerin bu konuda kendi başlarına bırakıldıkları görülmüştür.

İzmir Tabip Odası gibi sağlık alanında faaliyet yürüten kurumlar sürecin dışına itilmeye çalışılmıştır. Bölgede sağlık önlemlerinin nasıl alınabileceğine dair sağlık meslek örgütlerinden herhangi bir öneri veya danışmanlık alınmamıştır.

Geçici yerleşim bölgelerinin güvenliğinin sağlanması ve covid-19 bulaş riskinin en aza indirilmesi için alan girişlerinde, çadır alanlarında ilk hafta hiçbir önlem alınmamıştır.

Bornova / Aşık Veysel Rekreasyon Alanı başta olmak üzere pek çok geçici yerleşim bölgesinde gıda ürünlerinin dağıtımı plansız olarak gerçekleştirilmiştir.

Gıda dağıtımı pandemi koşulları dikkate alınmadan yapılmıştır. Bu durum hem devlet kurumları hem de depremzedelere yardım etmek isteyen bağımsız kişi ve kurumlar için de geçerlidir.

Pek çok geçici yerleşim bölgesinde sağlıklı koşullarda yemek yenebile-

cek özel alanlar oluşturulmamıştır.

Temel besinlerinin dağıtımı şirketlerin reklam alanına dönüşmüş durumdadır. Yıkılan binanın kalıntılarının hemen önünde reklam amacıyla mangal bile yakıldığı gözlenmiştir.

Çölyak hastalığı başta olmak üzere, beslenme ile ilgili sağlık sorunları olanların durumunu gözeterek bir gıda dağıtımı yeterince yapılmamaktadır. Yine menülerin vejetaryen ve veganların da dikkate alınarak hazırlanmadığı gözlemlenmiştir.

Pek çok geçici yerleşim bölgesinde gittikçe soğuyan hava koşullarına karşı gerekli hazırlıkların yapılmadığı gözlemlenmiştir. Pek çok alanda ısınma sorunu dağıtılan odunlar ile varillerin içinde yakılan ateşlerle giderilmektedir.

Kamuya ait konut ve misafirhanelerin bulunmasına rağmen depremzedelerin bu tarz yerlere aktarılması konusunda geç kalınmıştır.

Depremzedelerin yerleşebileceği yerler konusunda depremzedelerin bilgilendirilmesi yapılmamıştır.

Çadır kentlere güvenli enerji hattının çekilmediği gözlenmiştir.

Halkların Köprüsü Derneği'nin 11 Kasım tarihli raporuna göre, depremden etkilenen mültecilerin, bir de ayrımcılığa uğradığı ifade edilmektedir. Raporunda, depremden herkes kadar mağdur olan mültecilerin, orada yaşadıklarını ve evlerinin zarar gördüğünü ispatlamak zorunda kaldığı gözlemlendiği ifade edilmiştir. Raporunda geçen, saha görevlilerinin bu desteklerin bile fazla olduğunu vurgulaması ve "bütün deprem vergileri size harcandı" gibi onur kırıcı söylemleri bu zorlukları ortaya koymaktadır.

Çocuklar için düzenlenen etkinlikler de pandemi koşulları dikkate alınarak yürütülmemektedir. Başta belediyeler olmak üzere farklı kurum ve kuruluşların ve çocuk çalışmaları hakkında yeterince bilgisi olmayan gönüllülerin düzenlediği çocuk etkinliklerinde fiziksel mesafe ve pedagojik gereklilikler dikkate alınmamaktadır. Bu durum hem çocuklardan çocuklara hem de çocuklardan yetişkinlere covid-19 bulaş riskini arttırmaktadır.

DEĞERLENDİRMELER

Rant odaklı kent politikaları!

İmar planı

Bayraklı'da pek çok alanın zeminden kaynaklı yapılaşmaya uygun olmasına rağmen imara açılması ve denetimsizlik, merkez üssü Bayraklı olmayan depremin Bayraklı'ya "taşınması"na neden olmuştur. Bayraklı ilçesine değiştirilen imar planlarıyla birlikte son 30 yılda çok fazla sayıda bina inşa edilmiştir.

2011 yılından itibaren İzmir'in Manhattan'ı olarak pazarlanan Bayraklı, inşaat şirketlerinin rekabet alanı olmuştur. 90'lı yılların başında tarım arazisi olarak kullanılan ve güncel alüvyonlarla dolu olan bölgede Jeoloji Mühendisleri Odası İzmir Şubesi'nin tüm uyarılarına rağmen yüksek yapılaşmanın önü açılmıştır.

Biva Tower, Folkart Tower, Megapol Tower, Ege Perla gibi gökdelenler ile toplu işyeri, turizm ve ticaret bölgesi haline getirilen Bayraklı rant ve kar odaklı kent yapılaşmasının somut örneğidir.

Bu yapılaşmalar ile birlikte acil toplanma alanı olarak kullanılacak

alanlarda gökdelenler yükselirken, AFAD tarafından belirlenen bir çok alan da yanı başlarındaki inşaatlardan dolayı kullanımı tehlikeli hale gelmiştir.

Denetimsizlik

Yıkılan binalar içerisinde yer alan Yılmaz Erbek Apartmanı ve Rıza Bey Apartmanı'nın altında yer alan market ve kafelerin kolonlarının kesildiği iddiası Savcılık bilirkişi raporuyla doğrulandı. Sadece Bayraklı ilçesinde değil İzmir genelinde faaliyet gösteren pek çok işletmenin benzer biçimde alan genişletmek için kolonları kestiği bilinmektedir.

Deprem sonucu hasar gören, yıkılan binaların tek sorumlusu olarak müteahhitler gösterildi. Ancak asıl sorumlu; kamusal denetim görevini yerine getirmeyen, bunun yanı sıra imar affı çıkartarak ruhsatsız yapıları 'güvenli yapı' sayan ve halkı müteahhitlerin insafına bırakmayacak bir kent ve konut politikası geliştirmeyen iktidardır.

Deprem Vergileri ve "İmar Affı"

1999 yılından bu yana toplanan deprem vergilerinin ne amaçla, nerelerde kullanıldığı bilinmemektedir.

Diğer yandan yerel yönetim seçimleri öncesinde Çevre ve Şehircilik eski bakanı Mehmet Özhaseki "imar affı" programından bahsetmişti. Bu program kapsamında 40-50 milyar TL toplanmasını umduğunu, bu paranın da "depreme karşı kentsel dönüşüm" amaçlı belediyelere 0 (sıfır) faizle verileceğini söylemişti. Ancak ilgili meslek örgütleri ve bilim insanlarının karşı çıkmasına rağmen, depreme dayanıksız binalara ruhsat verilerek can kayıplarına neden olunmuştur. İmar affı süresi boyunca toplanan 23,5 milyar TL civarındaki kaynağın da nereye gittiğine dair herhangi bir resmi açıklama bulunmamaktadır. İmar affı uygulamasına meslek örgütleri ve bilim insanları tarafından en başından beri karşı çıkılmıştır. Ancak AKP iktidarı bu paraların depreme mücadele amacıyla topladığını belirterek, bu uygulamaya meşruiyet kazandırmak istemiştir.

SONUÇ ve TALEPLER

Çözüm halkın sağlıklı barınma hakkını da içerecek şekilde bir bütün olarak kent hakkını önceleyen, halkın yönetime doğrudan katıldığı yeni bir kent ve yeni bir yerel yönetim anlayışındadır!

Tüketim, rant ve kar odaklı kent politikaları derhal terk edilmelidir.

Yaşam hakkını önceleyen, insan, doğa ve tüm canlıları odağına alan bir kent planı için “Yerel yönetimler ve Emek meslek örgütleriyle” birlikte kent koordinasyonu kurulmalıdır.

Kent genelinde yapımı süren gökdelen ve AVM inşaatları durdurulmalıdır.

Mahalle/ilçe nüfuslarına uygun toplanma alanları oluşturulmalıdır.

İzmir genelinde apartman girişlerindeki BİM ve benzeri tüm dükkanlar denetlenmelidir.

Halkın güvenli konutlarda oturma ve temiz bir çevrede insanca yaşama hakkı vardır. Halkın kendi yaşam alanları ile ilgili söz ve karar hakkına sahip olduğu mekanizmalar yaratılmalıdır. Eğitim, sağlık, barınma, bes-

lenme ve ulaşım gibi en temel hizmetlerin eşit, nitelikli güvenli ve ulaşılabilir olmaları her koşulda güvence altına alınmalıdır.

Konutları depremde zarar görenler için hukuki bilgilendirme amacıyla dayanışma hattının kurulması ayrıca Çevre ve Şehircilik Bakanlığı görevlilerinin hazırladığı hasar tespit raporlarına ilişkin konut sakinlerinin güven sorunu giderilmeli, itirazları dikkate alınmalı, TMMOB sürece dahil edilmelidir.

Geçici yerleşim bölgelerinde yaşayanların bir an önce kalıcı ve güvenli yerleşim alanlarına geçmesi sağlanmalıdır.

Kalıcı ve güvenli yerleşim yerlerine geçiş sürecine kadar;

Geçici yerleşim bölgelerinde başta COVID-19 salgını olmak üzere olası hastalık bulaşma tehlikelerinin önlenmesi için depremzedelere düzenli sağlık taraması yapılmalıdır.

Geçici yerleşim bölgelerinin alan girişlerinde ateş ölçümleri yapılmalıdır.

Çözüm halkın sağlıklı barınma hakkını da içerecek şekilde bir bütün olarak kent hakkını önceleyen, halkın yönetime doğrudan katıldığı yeni bir kent ve yeni bir yerel yönetim anlayışındadır!

Geçici yerleşim bölgelerinde kalan ve çalışma yapan herkese belirli aralıklarla PCR testi yapılmalıdır.

Geçici yerleşim bölgelerinde kalan kronik rahatsızlıkları olan kişiler tespit edilmeli ve risk grubunda olanlar için kalabilecekleri özel ortamlar (hastane, konukevi vb.) yaratılmalıdır.

Geçici yerleşim bölgelerinde sağlık, danışma ve bilgilendirme noktaları oluşturulmalıdır. Bu noktalarda da yalnızca depremzedelere hizmet verecek olan sağlık ve sosyal hizmet personelleri istihdam edilmeli.

Geçici yerleşim bölgelerinde gıda teminleri planlı olarak, pandemi koşulları dikkate alınarak yapılmalıdır.

İsteyen her kişi veya kurumun gıda dağıtımını yapmasının önüne geçilmeli, denetimi sağlanmalıdır.

Gıda temininin, şirketlerin reklam alanına dönüştürülmesi engellenmelidir.

Psikososyal Destek çalışmaları yapan görevliler arasında koordinasyon kurulması, geçici yerleşim bölgelerindeki depremzedeler ve özellikle çocuklarla planlı bir çalışma yürütülmelidir.

TMMOB, İzmir Tabip Odası ve İzmir Barosu başta olmak üzere ilgili kurumların sürecin dışına itilmesinden vazgeçilmelidir. Yerel yönetimlerin ve dayanışma faaliyetlerini sürdüren İzmir Emek ve Demokrasi güçleri bileşenlerinin içerisinde yer aldığı bir koordinasyon merkezinin kurulmasına ihtiyaç vardır.

Meslek odalarının, akademisyenlerin ve diğer tüm paydaşlarla birlikte il genelinde öncelikli risk grubunda yer alan yapılar tespit edilmeli ve bu yapıların güçlendirilmesi veya yıkılıp yeniden yapılması sağlanmalıdır.

Eğitim olanaklarına erişemeyen öğrencilere telafi amacıyla ek eğitim imkanları tanınmalıdır. Deprem sonrası çocukların yaşadığı travmayı iyileştirmeye yönelik ders içerik planlamasının yapılması ve çocukların

gerekli psikolojik desteği almaları sağlanmalıdır. Hasar gördüğü için taşıma kararı alınan okullardaki öğrencilerin gidecekleri okula ulaşımını güvenli ve parasız şekilde sağlanmalıdır.

Başta Bayraklı olmak üzere şehir genelinde yaygın ve bilimsel bir psiko-sosyal destek sistemi kurulmalıdır.

Depremde zarar gören insanlar için tüm bu süreçte yürütölen faaliyetler ve alınan kararlar hakkında yeterli ve gerekli bilgilendirmeler yapılmalı, depremzedeler bu sürece dahil edilmelidir.

Depremde zarar gören, kamu, şirket veya şahıslara ait binalarda çalışmalar durdurulmalı, güvenli ve sağlıklı çalışma koşulları yaratılmalıdır.

Depremi fırsat bilerek konut kiralarını veya fiyatlarını arttırmaya çalışanların önüne geçilmelidir.

Başta mülteciler olmak üzere halihazırda kötü koşullarda yaşayan herkesin yaşam koşullarının iyileştirilmesine yönelik adımlar atılmalıdır.

Başta deprem vergileri olmak üzere tüm kamu olanaklarının, amacı dışında kullanılmasına son verilmeli, bugüne kadar toplanan vergilerin ve imar affı paralarının nereye harcandığı açıklanmalıdır.

Depremde insanların yaşamlarını yitirmesine neden olan her kademeden sorumlular derhal sorgulanmalıdır.

Sadece depremden zarar görenlerin değil, İzmir'deki tüm okulların, hastanelerin ve kamu kurumlarının depreme dayanıklılık denetimleri yapılmalıdır.

Bütçe planlanırken deprem bölgesinde yaşadığımız göz önünde bulundurularak depreme dayanıklı güvenli okullar için yeterli eğitim bütçesinin ayrılmalıdır. Tüm okullarda deprem eğitimi ve deprem tatbikatı düzenli olarak yapılmalıdır.

EMİSİ

464 50 00
KIRALIK

Deprem olduğundan 3dk sonra
para dileniyorsan, vatandaş da 20 yıldır
ödediği vergisinin nereye gittiğini soracak.
Sen de hesabını vereceksin!

ALİ'NİN HESABI
YARINA KALMAYACAK

DEPREM VERGİLERİ NEREDE?
HESAP VERİNİ!
HALKEVLERİ

Kursları